

častnike. Ob enajstih se pripeljeta cesarja in ogledata vse podzemeljske naredbe, med njimi tudi tisti strašni podkop, v katerem je bilo 30 centov smodnika (pulvra) pripravljene. Potem sta podala se na mesto, ktero je bilo za nju pripravljeno.

Ko sta bila cesarja pod streho, zatrobi en minêr, v znamenje, da se ima vsakdo varovati, da kaj ne skupi. Vse, ko bi trenil, potihne — in le tam pa tam se sliši: „zdaj bo, zdaj bo!“ To komaj eno minuto terpi, kar se zemlja strašno pod nami strese; kacic 200 korakov pred nami se neznano zablistne in potem zakadi in večji kos zemlje kakor ga Šenklaška cerkev v Ljubljani pod saboj ima, lahko kakor sušmad ali plêve v zrak sferči. Dozdaj je bilo še vse dobro; al naglo gledavce strah prepade, ker začno kepe zemlje kakor gost dež na tla padati, in po strehi, pod ktero smo nekteri stali, silno ropotati. Za nami se sliši glas „Bog pomagaj“, — ozrivši se nazaj vidim človeka tri stopnje za saboj, od grude zemlje na tla pobitega in skorej vsega zasutega; sreča za-nj, da je bila zemlja rahla in ga torej oškodovala ni. Med tem ko nazaj gledam, slišim nekaj ravno pred saboj na tla telebiti, pogledam tje, in vidim da je gotovo čez cent težka gruda rujave ilovce ravno pred nami, komej štiri stopnje deleč, s tako silo na tla plušila, da se je čez čevljev globoko v zemljo pogreznila. Enega minerja je smert zadela.

Zvečer ravno tistega dnê je bila spet velika slovesnost v taboru pred cesarskimi šotori, bilo je namreč ognjičanje (Feuerwerk), da si kaj lepšega človek nemore lahko misliti; in med tem ko žarki in plamen v vsih podobah in barvah po zraku plavajo, je igralo 33 vojaških band naj lepši viže ali napeve.

Zadnji veliki manever je bil 30. sept., pri katerem je cela tukaj zbrana armada v dvê četi razdeljena bila, in je tako ena proti drugi delala, kakor se v pravi vojski sovražnik s sovražnikom bojuje.

1. oktobra se je svitli cesar s svojimi dvornimi služabniki spet na Dunaj podal; rusovski car je pa že poprej v četertik bil proti Varšavi odrinil.

Olomuc se je zmirej bolj in bolj spraznil, šum po taboru je potihnil, in hlapon je po železnici vojake polk za polkom, nekoliko na Česko proti Pragi, nekoliko proti Dunaju in Požunu odvelkel.

Kaj so politikarji Buol-Šauenstein, grof Neselrode, general Gojon, lord Westmoreland tukej sklenili, tega vam nevé m povedati; samo toliko se je za gotovo slišalo, da so si veliko prizadevali rusovski-turški vozal mirno razvezati. Koliko so opravili in koliko bodo še opravili, se bo kmalo pokazalo. Da se veliko od vojske, saj za zdej, govoriti ne more, se nar ložej iz tega spozna, ker, kakor vam je znano, zdaj od vsacega polka po 800 do 1000 mož domú pošiljajo. Z Bogom.

Janex Tomše, vojaški duhoven.

Iz Ljubljane. Drugi in tretji zvezek gosp. dr. Klun-ovega „arhiva vojvodine krajnske“, ki se ravno izdelujeta, bota zares imeniten donesek za povestnico domačo. Pridjan bo omenjenima zvezkoma zemljovid krajnske dežele, kakoršna je bila v srednjem veku, to je, od leta 800 blizo do 1400; drugi zemljovid bo kazal stan krajnske škofije od leta 1560 do 1780. Oba ta obraza je izdelal učeni zgodovinoslovec in na vse strani pridni gosp. fajn. Peter Hincinger. Razun teh zemljovidov bo pridjano na 5 tablah 90 obrazov na Krajnskem v sredoveku veljavnega dnarja; tudi ta priloga izdelana od gosp. A. Jelovšek-a, bo velike vrednosti. Gosp. dr. Klun je sestavil važni in težavni imenik pervopisov za zgodovino Krajnsko od Karl-na Velikega (do tega le seže

Linhart) noter do Rudolfa Habsburškega; — gosp. dr. F. Ks. Richter je spisal z 46 pervopisi razjasnjeno zgodovino Ljubljanskega mesta od naj starejih časov noter do osnove Ljublj. škofijstva v letu 1461. Za gotovo in z velikim veseljem smo na dalje zvedili, da visoko učene in prevažne zgodovinske preiskave gosp. Davorina Terstenjaka ne padajo na nerodovitno polje, ampak da že veseli kal poganjajo v obêh zvezkih, ki prideta kmalo na svetlo. Terstenjakovi dokazi, da že ob časih Rimljanov je slavenski narod tû stanoval, bojo polajšali najti slavenske korenine v mnogih krajnih imenih, na priliko: Monetium (Temenica pri Trebnem?), Oera (Podkraj?), Magnaniana (Mekine pri Zatičini?) itd. Preiskava na ti poti je pa tudi nam Krajncem toliko potrebniši, ker so Korošci (posebno Ankershofen in Jabornegg) že veliko doversili za razjasnenje zgodovine Koroške ob časih Rimcov, in nam marsikaj zgodovinskega, kar smomi za svoje lastnino imeli, kakor Larice in Santicum, na se potegnili. Nastopil je čas zgodovinskega preiskovanja, ki je tako dolgo dremalo; naj bi „arhiv“ krepko napredoval po nadepolno začeti poti!

Novičar iz mnogih krajev.

Kar so komisije za odvezo zemljiš do vsih svetih po mnogoverstnih deželah našega cesarstva v svojem opravilu vgotovile (likvidirale), je sledeče: za odškodnino vgotovljeni znesek je znesel do gori rečenega časa na Českem okoli 54 milionov gold., na Marskem okoli 31½ mil. fl., v Austrii spodnji 23½ mil. fl., gornji 14 mil. fl., na Štajarskem 16¼ fl., v Tirolih 13 mil. fl., na Krajnskem 8½ mil. fl., na Koroškem 6 mil. fl., v Šlezii 3½ mil. fl., v Istrii s Terstom 1½ mil. fl., na Solnograškem 2 mil. fl. Celi znesek v teh 11 deželah dosihmal vgotovljene odškodnine znese 174 milionov in 421.507 fl. 54 kr., od katerih spada plače na nekdanje podložne 106¼ mil., na dežele pa 67¾ mil. fl. — C. k. ministerstvo je ukazalo, tudi iz morske soli z domešanjem enciana in oglja živinsko sol napravljati za prodaj. — Za vojake, ki so bili 6. svečana v Milani ranjeni ali umorjeni, je za to postavljena komisija vês dnar, ki ga je mesto kot dnarno kazen plačati moglo (84.000 fl.), in kar se ga je po milodarih nabralo (22.879 fl.), v 9 verst tako razdelila, da naj manjši plača na leto za enega znese 80 fl., naj veči pa 300 fl. — Maršal Radecki je 3. dan t. m. praznoval svoj 87. rojstni dan in 70. leto, kar cesarju služi. — Amerikanska nova najdena mašina, ki samotež šiva, ima na Dunaji sila veliko dela. — Turki so 2. dan t. m. spet na drugem mestu čez Donavo v malo Valahijo vdarili; med Giurgevem in Rustčukom se je slišala močna kanonada. Tudi gospodar Moldave, knez Ghika, je zapustil svojo deželo, in se kakor unidan knez Vlahije podal na Dunaj; v obêh knežijah, kateri je rusovski general Gorčakov v obsedni stan djal, namestuje vlado odbor boljarjev pod krilom rusovskem; Donava je zaperta. Govori se spet od shoda zavolj mirú, ki ima biti v Londonu z vdeležbo vsih velikih vlad. — Spet se pripravljajo novi misionarji za Afriko, katerim se bo pridružil en zidar, kovač, ključar in en premožen zdravnik iz Tersta. — Nek Grek iz otoka Kios, Pipsipios po imenu, ki prebiva zdaj v Parizu, osnovuje nek pod varstvom papeža in več škofov družbo, ktere namen je zediniti gersko in katoljsko cerkev.

Na mnoge vprašanja: koliko velja občevaljeni »deržavljanski zakonik v slovenskem jeziku«, damo na znanje, da 2 fl. 40 kr.